АГЕНЦИЈА ЗА СТАТИСТИКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
AGENCY FOR STATISTICS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

САОПШТЕЊЕ
FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR X | **САРАЈЕВО, 30. 10. 2026.** | **Број/NUMBER 1**

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЕНЕРГИЈА
ENVIRONMENT AND ENERGY

Трошкови за заштиту животне средине, 2025
Environmental protection expenditure, 2025

Укупни трошкови за заштиту животне средине сектора КД БИХ 2010 (B-Вађење руде и камена, C- Прерађивачка индустрија, D-Производња и снабдијевење електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, E-Снабдијевење водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом, рециклажом посебно издвојених материјала те дјелатности санације животне средине), износили су 341.046.982 КМ, односно 0,59% БДП-а БиХ у 2025. години.

Од укупних трошкова за заштиту животне средине, 14,4% је утрошено на инвестиције у заштиту животне средине док је 85,6% утрошено на текуће трошкове заштите животне средине. Већина трошкова односи се на управљање отпадом (74,5%), управљање отпадним водама (15,3%), затим слиједи на заштиту ваздуха (7,1%).

Укупно остварене инвестиције за заштиту животне средине у 2025. години износиле су 49.180.187 КМ. Од укупно остварених инвестиција у заштиту животне средине, 73,3% остварено је као инвестиције на крају производног процеса, а преосталих 26,7% су инвестиције у интегрисане технологије .

Укупни текући трошкови за заштиту животне средине износили су 291.866.795 КМ. Од укупних текућих трошкова, 83,8% се односи на интерне текуће трошкове, преосталих 16,2% се односи на екстерне текуће трошкове.

The total environmental protection expenditures of the industry KD BIH 2010 (B—Mining and quarrying, C—Manufacturing, D—Electricity, gas, steam, and air conditioning supply, and E—Water supply; sewerage, waste management, recycling of specially separated materials and remediation activities) amounted to 341.046.982 BAM or 0.59 % of BiH's GDP in 2025.

In the structure of environmental protection expenditures, investments account for 14,4 % and current expenditures for 85,6%. Most of the expenditures relate to waste management (74.5%), wastewater management (15.2%) followed by air protection (7.1%).

In 2025, total environmental protection investment expenditure amounted to 49.180.187 BAM. Of the total investments, 73.3% investment was realized as an investment at the end of the production process, and the remaining 26.7% are investments in integrated technologies.

The total current expenditures for environmental protection amounted to 291.866.795 BAM. Of the total current expenditure, 83.8% was spent as internal current expenditure, the remaining 16.2% relate to external expenditure.

Граф 1. Трошкови за заштиту животне средине 2021-2025
Graph 1 Expenditures for environmental protection, 2021- 2025

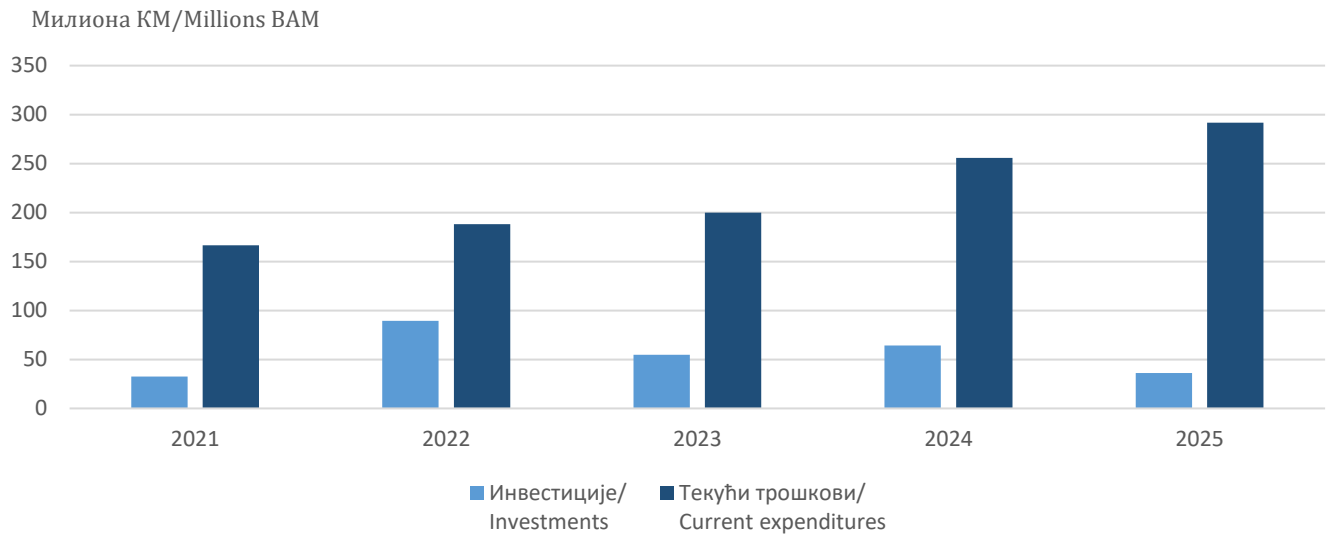

Табела 1. Укупни трошкови за заштиту животне средине, 2025
Table 1 Total expenditures for environmental protection, 2025

хиљ. КМ/thous.BAM

Активности заштите животне средине /*Environmental domains*	Инвестиције *Investments*		Текући трошкови *Current expenditure*		Укупно *Total*	
	Вриједности Values	%	Вриједности Values	%	Вриједности Values	%
Заштита ваздуха /*Protection of air*	15.848	32,2	8.362	2,9	24.210	7,1
Управљање отпадним водама/*Wastewater management*	10.918	22,2	40.941	14,0	51.859	15,2
Управљање отпадом/*Waste management*	18.505	37,6	235.555	80,7	254.060	74.5
Заштита тла и подземних вода/*Protection and remediation of soil, ground water*	1.233	2,5	2.776	1,0	4.009	1,2
Заштита биолошке разноликости/*Protection of biodiversity*	699	1,4	1.118	0,4	1.818	0,5
Заштита од буке и вибрација /*Noise and vibration abatement*	592	1,2	181	0,1	772	0,2
Истраживање и развој/ RiD	111	0,2	2	0.001	113	0,03
Остале области животне средине/*Other environmental protection activities*	1.275	2,6	2.932	1,0	4.207	2,1
Укупно/*Total*	**49.180**	**100,0**	**291.987**	**100,0**	**341.047**	**100,0**

Граф 2. Структура трошкова за заштиту животне средине, према врсти издвајања, 2025
Graph 2 Environmental protection expenditure structure, by expenditure type, 2025

Граф 3. Структура укупних трошкова за заштиту животне средине по доменама животне средине, у %, 2025
Graph 3 Structure of total expenditures for environmental protection by environmental domain, in %, 2025

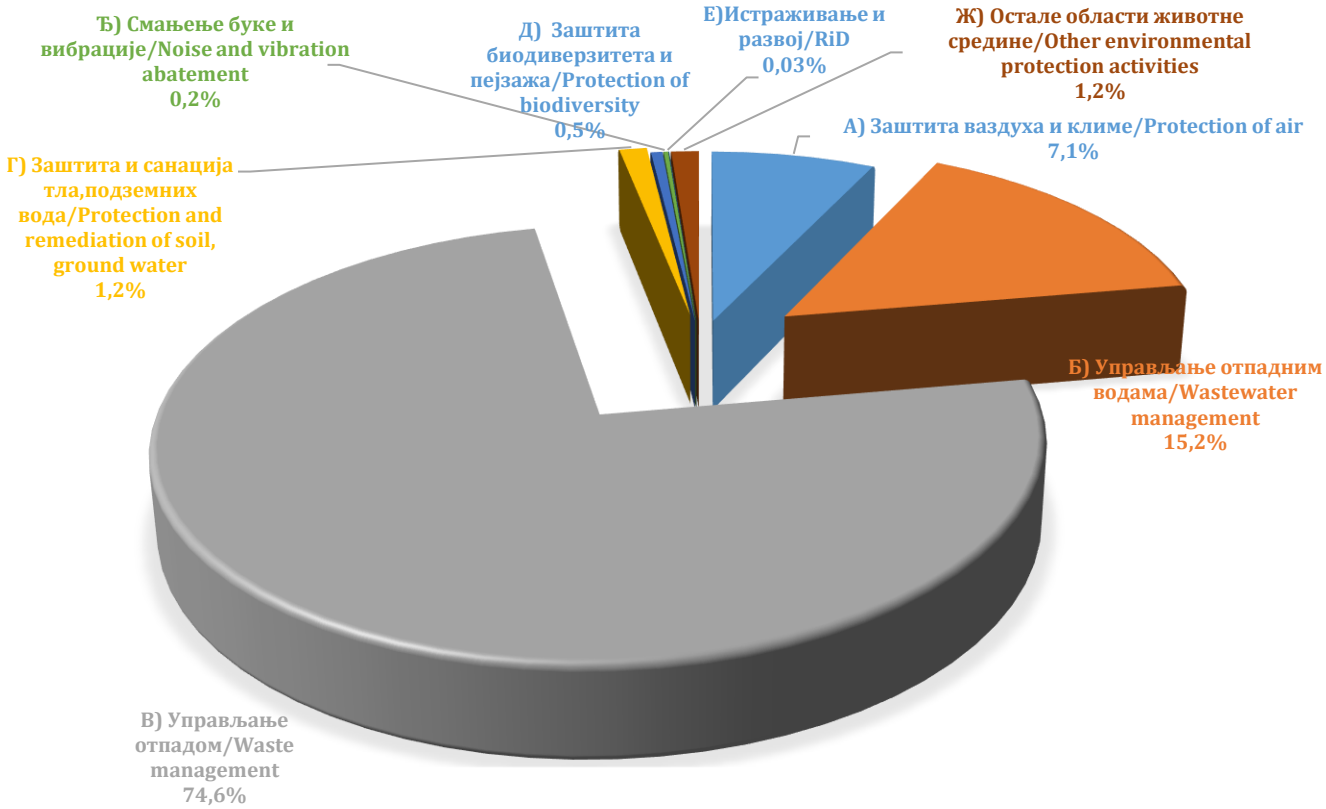

Табела 2. Инвестиције за заштиту животне средине по врсти технологије, 2025

Table 2 Investments for environmental protection by technology 2025

хиљ. КМ/thous.BAM

	Заштита ваздуха *Protection of air*	Управљање отпадним водама *Wastewater management*	Управљање отпадом *Waste management*	Заштита тла и подземних вода *Protection and remediation of soil, ground water*	Заштита биолошке разноликости *Protection of biodiversity*	Заштита од буке и вибрација *Noise and vibration abatement*	Истраживање и развој *RiD*	Остале области животне средине *Other environmental protection activities*	**Укупно** **Total**
Укупно	15.848	10.918	18.505	1.233	699	591	111	1.275	***Total***
Инвестиције на крају производног процеса	5.870	10.054	17.966	574	697	159	111	609	*End-of-pipe technology*
Инвестиције у спрјечавање загађења животне средине	9.978	864	539	658	2	433	0	665	*Integrated technology*

Табела 3 Текући трошкови за заштиту животне средине, 2025

Table 3 Currnet expenditures for environmental protection, 2025

КМ/*BAM*

	Заштита ваздуха *Protection of air*	Управљање отпадним водама *Wastewater management*	Управљање отпадом *Waste management*	Заштита тла и подземних вода *Protection and remediation of soil, ground water*	Заштита биолошке разноликости *Protection of biodiversity*	Заштита од буке и вибрација *Noise and vibration abatement*	Истраживање и развој *RiD*	Остале области животне средине *Other environmental protection activities*	**Укупно** **Total**
Укупно **Total**	8.362	40.941	235.555	2.776	1.118	181	2	2.932	**291.867**
Интерни текући трошкови/ Internal current expenditures	5.104	31.805	203.859	877	599	67	2	2.307	**244.619**
Екстерни текући трошкови/ External current expendiures	3.258	9.136	31.696	1.898	519	114	0	625	**47.248**

Граф 4. Инвестиције за заштиту животне средине, 2025
Graph 3 Investments for environmental protection, 2025

Граф 5. Текући трошкови за заштиту животне средине, 2025
Graph 4 Current expenditures for environmental protection 2025

Граф 6. Структура Инвестиција за заштиту животне средине, 2025, у %
Graph 6 Structure of investments for environmental protection, 2025, in %

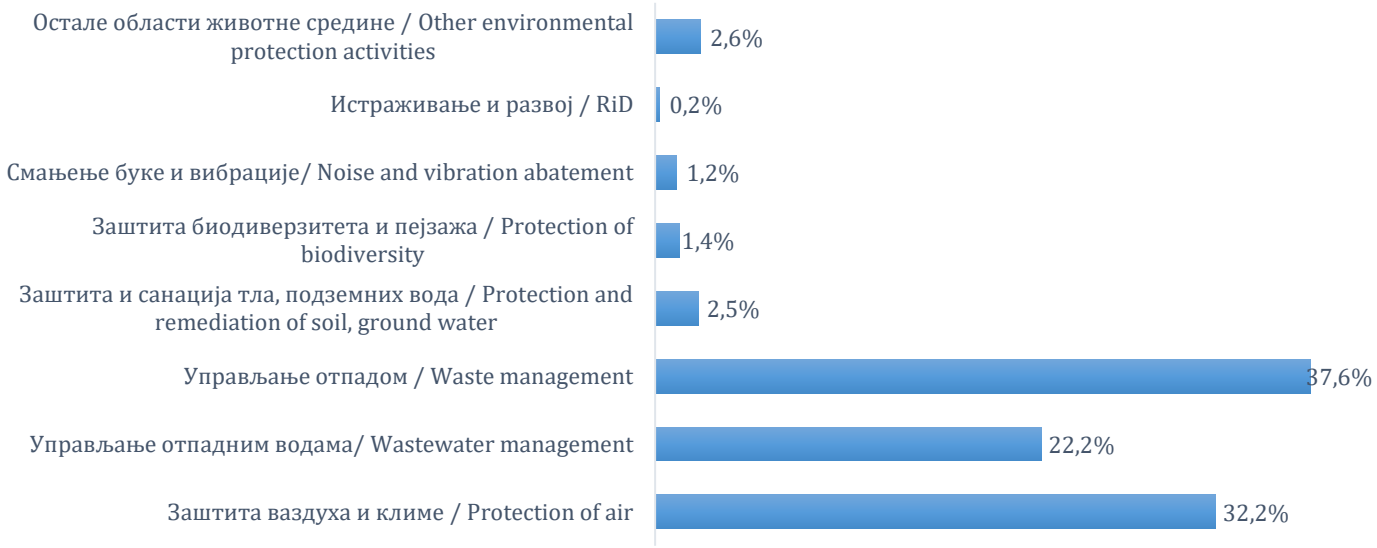

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Методолошка основа истраживања је Регулатива (ЕУ) бр. 691/2011 Европског парламента и Савјета о европским економским рачунима животне средине и Уредба (ЕУ) бр. 538/2014 Европског парламента и савјета о измјени Регулативе (ЕУ) бр. 691/2011 о европским економским рачунима животне средине.

Трошкови за заштиту животне средине (ЕПЕ) дефинишу се као износ новца потрошен на активности директно усмјерене на спречавање, смањење и уклањање загађења или сметњи које проистичу из производних процеса (или потрошње роба и услуга). Подаци о трошковима за заштиту животне средине извјештавају се путем Заједничког упитника OECD/Евростат о трошковима и приходима за заштиту животне средине (EPER). Подаци покривају пет економских варијабли:

- инвестиције у заштиту животне средине,
- инвестиције у третман загађења,
- инвестиције у спречавање загађења,
- текући трошкови за заштиту животне средине,
- субвенције/трансфери који се дају за активности заштите животне средине.

Подаци у овом саопштењу добијени су из годишњег статистичког истраживања „Трошкови за заштиту животне средине (INV-OK)“. Истраживањем су обухваћени пословни субјекти класификовани по претежној делатности у сљедеће области Класификације делатности (КД БиХ 2010): B – Рударство и вађење камена; C – Производња; D – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом; E – Снабдијевање водом; одлагање отпадних вода, управљање отпадом, рециклажа посебно одвојених материјала и активности санације животне средине.

Подаци о трошковима за заштиту животне средине прикупљају се за различите области животне средине према Заједничкој европској статистичкој класификацији активности везаних за заштиту животне средине (ЦЕП). ЦЕП се састоји од 3 нивоа (8 главних подручја/дивизија, 25 група и 75 класа). Главна подручја (дивизије) обухватају: заштита ваздуха и климе, управљање отпадним водама, управљање отпадом, заштита и санација тла, подземних вода и површинских вода, смањење буке и вибрација, заштита биодиверзитета и пејзажа, заштита од зрачења, истраживање и развој и друге активности заштите животне средине.

Инвестициони трошкови се односе на финансијске или материјалне трошкове који имају за циљ стварање нових сталних ресурса или побољшање (реконструкција, доградња, рестаурација, адаптација или модернизација) постојећих предмета трајне имовине. То такође значи трошкове такозване прве инвестиционе опреме. Приказана подјела инвестиционих трошкова развијена је према правилима националног рачуноводственог система.

METHODOLOGY

Methodological basis is Regulation (EU) No. 691/2011 of the European Parliament and of the Council on European Environmental Economic Accounts and Regulation (EU) No. 538/2014 of the European Parliament and of the Council Amending Regulation (EU) No.691/2011 on European Environmental Economic Accounts.

Environmental protection expenditure (EPE) is defined as the amount of money spent on all purposeful activities directly aimed at the prevention, reduction and elimination of pollution or nuisances resulting from the production processes (or consumption of goods and services). Data on environmental expenditure are collected from the European countries through the Joint OECD/Eurostat Questionnaire on Environmental Protection Expenditure and Revenues (EPER). The data covers five economic variables:

- *investments for environmental protection,*
- *pollution treatment investments,*
- *pollution prevention investments,*
- *current expenditure for environmental protection,*
- *subsidies/transfers given for environmental protection activities*

Data on expenditures in environmental protection are based on annually statistical research "Environmental protection expenditures" (INV-OK). The survey covered business entities classified according to the activity in the sectors of the Classification of Activities (KD BiH 2010): B – Mining and quarrying; C – Manufacturing; D – Electricity, gas, steam and air conditioning supply; E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities.

Data on environmental protection expenditure are collected for various environmental domains according to the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities (CEPA). The CEPA consists of 3 levels (8 main domains/divisions, 25 groups, and 75 classes). The main domains (divisions) include: protection of ambient air and climate, wastewater management, waste management, protection and remediation of soil, groundwater, and surface water, abatement of noise and vibration, protection of biodiversity and landscapes, protection against radiation, research and development, and other environmental protection activities.

Investment expenditure refers to financial or material costs, which aim at creating new permanent resources or improving (reconstruction, extension, restoration, adaptation or modernization) the existing objects of permanent property. It also means costs of so called first investment equipment. Presented division of investment costs is developed according to the rules of national accounting system.

Текући трошкови за заштиту животне средине укључују трошкове рада и одржавања активности (технологија, процес, опрема). Текући трошкови су спречавање, смањење или уклањање загађења и других губитака у животној средини узрокованих текућим активностима субјекта. Укључују интерне трошкове (укључујући трошкове рада и одржавања постројења за заштиту животне средине, као и накнаде за заштиту животне средине), трошкове услуга које пружају ванјски субјекти, накнаде за третман канализације и сакупљање отпада; трошкови контролних система, праћења, лабораторијских истраживања и управљања.

Environmental protection current expenditure includes costs of activity operation and maintenance (technology, process, equipment). Current expenditure is to prevent, reduce, dispose or eliminate pollution and other environmental losses caused by current activities of the entity. They include internal costs (including costs of operation and maintenance of environmental protection installations as well as environmental charges), costs of services provided by external entities, charges for sewage treatment and waste collection; costs of control systems, monitoring, laboratory research and management.

Дефиниције

Definitions

Инвестиције се, према намјени, класификују у двије категорије: инвестиције у уклањање насталог загађења (на крају производног процеса) и инвестиције у смањење или спрјечавање настанка загађења током производње (инвестиције у интегрисане технологије).

Investment is, by its purpose, classified in two categories: investment aimed at reduction or elimination of already generated pollution (end-of-pipe investment) and investment in reduction or prevention of generation of pollution during the production process (investment in integrated technologies).

Инвестиције на крају производног процеса *(end-of-pipe investments)* подразумијевају методе, праксу, технологије, процесе или опрему одређену за скупљање и уклањање загађења (нпр. инвестиције у филтере за прочишћавање ваздуха, уређаји за пречишћавање отпадних вода) након њихова настанка.

End-of-pipe investments *are investments in methods, practices, technologies, processes and equipment designed to collect and remove pollutants (e.g. techniques or equipment, such as air emissions filters, waste water treatment plants, waste disposal facilities) after their release into the environment.*

Инвестиције у спречавање загађења у току производног процеса (инвестиције у интегрисане " чистије технологије") подразумијевају инвестиције за нове или адаптације постојећих метода, пракса, технологија, процеса или опреме одређене за спречавање или смањење количине загађења насталога на извору, с тим да се смањење утицаја на животну средину удружи с испуштањем загађивача и/или дјелатностима загађења (као дио производног процеса зове се "интегрисани").

Investments in integrated "cleaner" technologies *are investments in improvement of existing or development of new methods, practices, technologies, processes or equipment designed to prevent or reduce the amount of pollution created at the source, thereby reducing the environmental impacts of releasing pollutants and/or other polluting activities (as a part of the production process – thus the designation "integrated").*

Интерни текући трошкови намијењени су за рад опреме на крају производног процеса (*end-of-pipe environmental equipment:* материјала, енергије, одржавање; трошкове радне снаге само оних запослених на заштити животне средине и друге интерне текуће издатке (издатке за општу администрацију за заштиту животне средине). **Искључена је** куповина услуга заштите животне средине од јавног сектора или специјалних произвођача.

Internal current expenditures *are intended for the operation of end-of-pipe environmental equipment – material, energy, maintenance, personnel costs (only for the personnel in charge of environmental protection), and other internal current expenditures (training, informing, general administration for environmental protection). Purchases of environmental protection services from the Public Sector or from specialised producers* ***are excluded.***

Екстерни текући трошкови обухватају плаћања трећим странама за услуге заштите животне средине из јавног сектора или специјалним произвођачима који могу бити јавни или приватни (за екстерне накнаде/куповину за сакупљање отпада или обраду отпадних вода те за остало, нпр. издаци за деконтаминацију тла и подземних вода). Искључене су новчане казне.

External current expenditures *include payments to third parties for environmental protection services, including both the Public Sector and specialised producers, both public and privately owned (e.g. external fees/purchases for waste disposal or waste water treatment, expenditure for soil and ground water decontamination). Excluded are fines and penalties.*

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/*Phone*: **+387 (33) 911 911** | **Телефакс**/*Telefax*: **+387 (33) 220 622**
Електронска пошта/*E-mail*: **bhas@bhas.gov.ba** | **Интернетска страница**/*Web site*: **www.bhas.gov.ba**

Одговорна лица/*Responsible persons*:

Шевала Корајчевић, шеф Одсјека за статистику животне средине, енергије и регионалних статистика
Ševala Korajčević, Head of Environment, Energy and Regional Statistics Department

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредио: Драган Јововић
Prepared by: Dragan Jovović

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.